

TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS
SODNÍ DVŮR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
EUROOPA ÜHENDUSTE KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
CÚIRT BHREITHIÚNAIS NA gCÓMHPHOBAL EORPACH
CORTE DI GIUSTIZIA DELLE COMUNITÀ EUROPEE
EIROPAS KOPIENU TIESA

EUROPOS BENDRIJŲ TEISINGUMO TEISMAS
EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-GUSTIZZJA TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DAS COMUNIDADES EUROPEIAS
SÚDNY DVOR EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV
SODIŠČE EVROPSKIH SKUPNOSTI
EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL

Tisk a informace

TISKOVÁ ZPRÁVA č. 07/06

31. ledna 2006

Rozsudek Soudního dvora ve věci C-503/03

Komise Evropských společenství/Španělské království

SOUDNÍ DVŮR POPRVÉ UPŘESŇUJE VZTAHY MEZI ÚMLUVOU K PROVEDENÍ SCHENGENSKÉ DOHODY A VOLNÝM POHYBEM OSOB

V případě státních příslušníků třetího státu, manželů nebo manželek státních příslušníků členského státu, o kterých je veden záznam v Schengenském informačním systému pro účely odepření vstupu, musí členský stát před odepřením vstupu těmto osobám do schengenského prostoru ověřit, zda přítomnost těchto osob představuje skutečnou, trvající a dostatečně závažnou hrozbu, kterou je dotčen základní zájem společnosti.

Pokud se státní příslušník členského státu pohybuje uvnitř Společenství za účelem výkonu práv, která jsou mu přiznána Smlouvou o ES, požívá i jeho manžel nebo manželka, státní příslušník třetího státu, ve značném rozsahu práv vyplývajících z nařízení a směrnic týkajících se volného pohybu osob. Členské státy sice mohou vyžadovat, aby měl takový manžel nebo manželka vstupní vízum, avšak musejí mu poskytnout všechny výhody, aby vízum obdržel. Směrnice z roku 1964¹ umožňuje kromě toho členským státům odepřít státním příslušníkům jiných členských států nebo jejich manželům a manželkám, státním příslušníkům třetího státu, vstup na své území z důvodů veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti.

¹ Směrnice Rady 64/221/EHS ze dne 25. února 1964 o koordinaci zvláštních opatření týkajících se pohybu a pobytu cizích státních příslušníků, která byla přijata z důvodů veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti nebo veřejného zdraví (Úř. věst. 1964, 56, s. 850; Zvl. vyd. 05/01, s. 11). Tato směrnice byla zrušena směrnicí 2004/38 ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států (Úř. věst. L 158, 30.4.2004; Zvl. vyd. 05/05, s. 46). Lhůta stanovená pro provedení do vnitrostátního právního řádu uplyne dne 30.4.2006.

Amsterodamská smlouva² začlenila Schengenskou dohodu a dohodu o jejím provedení (ÚPSD) do rámce Evropské unie jedním z protokolů³. ÚPSD umožnila zrušit kontroly na vnitřních hranicích mezi signatářskými státy a vytvořit jednotnou vnější hranici. Společná pravidla v oblasti víz, azylového práva a kontroly na vnějších hranicích byla přijata za účelem umožnění volného pohybu osob uvnitř signatářských zemí, aniž by byl narušen veřejný pořádek. K tomu, aby si vnitrostátní orgány mohly vyměňovat údaje ohledně totožnosti osob a popisu hledaných věcí, byl zaveden informační systém (SIS).

Na základě ÚPSD spadá posouzení, zda existují okolnosti odůvodňující zařazení záznamu o cizinci do SIS, či nikoliv, do působnosti státu pořizujícího záznam, který je zodpovědný za údaje, které pořídil v SIS a který je jediný oprávněný k provádění jejich dodatků, oprav nebo výmazu. Ostatní smluvní státy jsou povinny odepřít vstup a udělení víza cizinci, o kterém byl pořizen záznam pro účely odepření vstupu.

Evropská komise podala k Soudnímu dvoru Evropských společenství žalobu proti Španělsku na základě stížností dvou alžírských státních příslušníků, pana Farida a pana Bouchaira, manželů španělských státních příslušníků s bydlištěm v Dublinu, resp. v Londýně. Španělské orgány jim odepřely vstup do schengenského prostoru pouze z důvodu, že byli Německem vedeni v seznamu SIS jako osoby, kterým má být odepřen vstup.

Soudní dvůr nejprve upřesňuje vztahy mezi ÚPSD a právem Společenství v oblasti volného pohybu osob.

Soudní dvůr podotýká, že Schengenský protokol potvrzuje, že ustanovení schengenského *acquis* jsou použitelná jen v té míře, v jaké jsou slučitelná s právem Evropské unie a Společenství. Posílenou spoluprací v schengenské oblasti je třeba uskutečňovat v institucionálním a právním rámci Unie a při dodržování Smluv.

Z toho vyplývá, že soulad správní praxe s ustanoveními ÚPSD umožňuje odůvodnit chování příslušných vnitrostátních orgánů pouze tehdy, pokud je uplatnění dotčených ustanovení slučitelné s pravidly Společenství upravujícími volný pohyb osob.

Dále Soudní dvůr konstatuje, že pojem veřejného pořádku ve smyslu směrnice z roku 1964 neodpovídá tomuto pojmu uvedenému v ÚPSD.

Směrnice totiž uvádí, že opatření přijatá z důvodů veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti se musí zakládat výlučně na osobním chování dotyčné osoby, takže tato opatření nemůže automaticky odůvodňovat pouhá existence odsouzení pro trestný čin. Soudní dvůr vždy zdůrazňoval, že výhrada veřejného pořádku představuje výjimku ze

² Podepsána v roce 1997, v platnosti od roku 1999.

³ V roce 1985 byla podepsána první dohoda; ÚPSD byla podepsána v roce 1990 a vstoupila v platnost v roce 1995. Schengenský prostor se postupně rozšiřoval, dokonce tak, že zahrnul i třetí státy. Belgie, Dánsko, Německo, Řecko, Španělsko, Francie, Itálie, Lucembursko, Nizozemsko, Rakousko, Portugalsko, Finsko, Švédsko, Norsko a Island jsou součástí tohoto prostoru. Evropská unie, Evropské společenství a Švýcarská konfederace podepsaly dne 26.10.2004 dohodu o přidružení Švýcarské konfederace k provádění, uplatňování a rozvoji schengenského *acquis*.

základní zásady volného pohybu osob, kterou je třeba vykládat restriktivně: odvolání se na pojem veřejného pořádku vnitrostátním orgánem musí předpokládat existenci skutečné a dostatečně závažné hrozby, kterou je dotčen základní zájem společnosti.

Naproti tomu takové okolnosti, jakými je trest odnětí svobody v délce nejméně jednoho roku nebo opatření založené na porušení vnitrostátních právních předpisů o vstupu nebo pobytu cizinců, mohou odůvodnit záznam v SIS pro účely odepření vstupu z důvodů veřejného pořádku nezávisle na jakémkoliv konkrétním posouzení hrozby, kterou zúčastněná osoba představuje. Přitom vstup do schengenského prostoru nebo udělení víza k tomuto účelu v zásadě nemohou být povoleny cizinci, který je veden jako osoba, které má být odepřen vstup.

Soudní dvůr tedy konstatuje, že **hrozí nebezpečí, že státní příslušník třetího státu, manžel nebo manželka státního příslušníka členského státu, může být v případě záznamu pro účely odepření vstupu zbaven ochrany stanovené ve směrnici z roku 1964. Podotýká, že v prohlášení z roku 1996 se smluvní státy zavázaly pořizovat záznam pro účely odepření vstupu osobě zvýhodněné na základě práva Společenství, pouze pokud jsou splněny jím požadované podmínky. To znamená, že smluvní stát nemůže pořídít záznam o takové osobě, dokud nezjistí, že přítomnost této osoby představuje skutečnou, trvající a dostatečně závažnou hrozbu, kterou je dotčen základní zájem společnosti ve smyslu směrnice.**

Krom toho **musí být členskému státu, který konzultuje SIS, umožněno, aby před odepřením vstupu do schengenského prostoru zúčastněné osobě konstatoval, že její přítomnost v tomto prostoru představuje takovou hrozbu.** Soudní dvůr v tomto ohledu připomíná, že schengenský systém disponuje prostředky, které umožňují odpovědět co možná nejrychleji na žádosti o informace podané vnitrostátními orgány, které se při provádění záznamu střetnou s problémy.

V důsledku toho **Soudní dvůr určil, že Španělsko nesplnilo své povinnosti vyplývající z práva Společenství z důvodu, že španělské orgány odepřely panu Faridovi a panu Bouchairovi vstup, aniž by si ověřily, zda jejich přítomnost představuje skutečnou, trvající a dostatečně závažnou hrozbu, kterou je dotčen základní zájem společnosti.**

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

Dostupné jazyky: CZ, DE, EN, ES, FR, GR, HU, IT, NL, PL, PT, SL, SK

*Úplný text rozsudku se nachází na internetové stránce Soudního dvora
<http://curia.eu.int/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=CS&Submit=rechercher&numaff=C-503/03>*

Obecně ho lze konzultovat od 12 hod SEČ v den vydání.

*Pro více informací kontaktujte prosím Balázse Lehoczského
Tel.: (00352) 4303 5499 Fax: (00352) 4303 2028*